

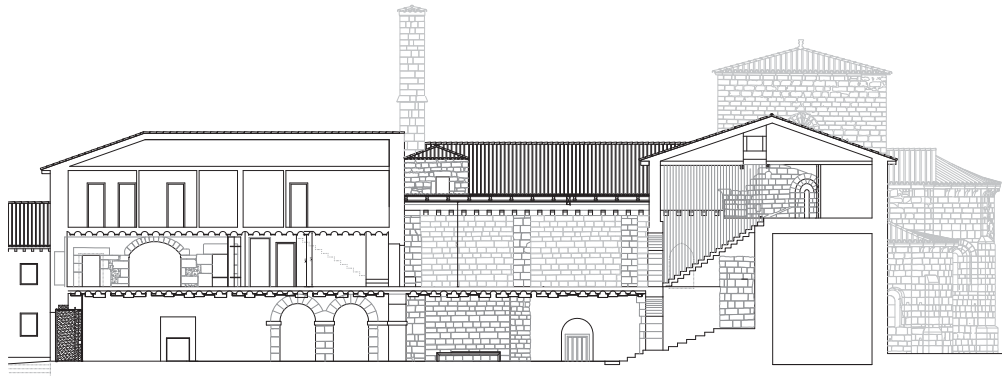
IZ PREGLEDA HRVATSKOG DIZAJNA 1112, 2012.
 'Geometrijski oblikovana sjedeća forma koja leži na prozračnom postolju čija geometrija rukonaslona obgrljuje i zaštićuje, zove na ležanje, opuštanje, neformalno ili formalno sjedenje. Raspon boja i vrsta materijala omogućava promjenu karaktera same garniture, ali i prostora kojim se oprema. Solidna u izvedbi, s naglaskom na funkciji i udobnosti, garnitura ne opterećuje prostor niti ga stilski određuje.'

FROM THE REVIEW OF CROATIAN DESIGN, VOL. 1112, 2012 'A geometrically shaped sofa resting on an airy base. The armchair's geometry snuggles and protects, invites relaxation, informal or formal sitting. The range of colours and materials allows the change of character of the piece itself, but not the space it decorates. Solidly manufactured with an emphasis on function and comfort, the sofa neither strains the space, nor imposes any stylistic determinations.'

Mave i Nastanjenoj ruševini u naselju Porquera de los Infantes. U prvom je slučaju riječ o adaptaciji samostanskog sklopa na pola puta između Palencije i Santandera, koji je između 2004. i 2010. doživio prenamjenu u hotel. U mjestu s tridesetak stanovnika arhitekti su uz diskretne intervencije stvorili privlačno svratište, u kojem posjetitelj podjednako može uživati u romaničkoj crkvi sv. Marije i novim sadržajima. I ovdje se

rehabilitira na konvencionalan način, već se minimalno preinačuje kako bi postala nastanjivom. Težnja za ostvarenjem koje ne proizlazi ex nihilo, već se nadvazuje na lucidno primijećene pojave u okolini jedan je od važnijih doprinosa u opusu Castilla Olija. No jednako je dragocjeno i njegovo nastojanje da na vidjelo iznese određene aspekte zatečenoga s ciljem da potvrdi i osnaži vlastitu invenciju. Rad

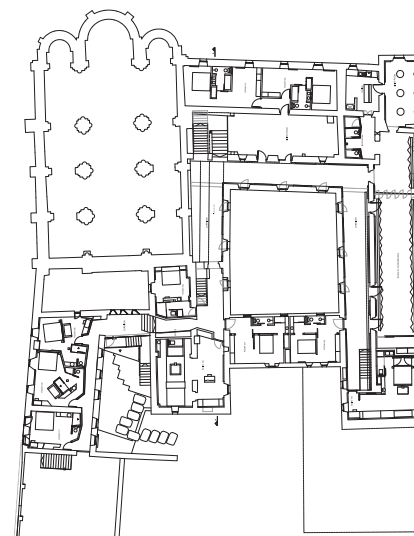
▲ Presjek
▲ Section

diskretnost (osvjetljenje crkve) skladno stapa s kreativnošću a geometrijska preciznost nove arhitekture s grubošću starih elemenata (primjerice, oštećenog dorskog stupa u jednoj od prostorija). Samostanski sklop u zaselku pored veće prometnice tako je od lokalnoga spomenika dospio u virtualni svijet nove publike Googleovih korisnika. Drugi projekt ostvaren 2006. godine koji je gotovo manifestno postavio principe djelovanja ovoga arhitektonskog studija jest kuća smještena u zabačenu planinskom naselju Porquera de los Infantes, znakovito nazvana La Ruina Habitada. Temeljni, naizgled posve jednostavni koncept zahvata – preobražaj zapuštene građevine u ruralni loft – tijekom višegodišnje je razrade postupno razotkrio svoju višeznačnost. Dominantno

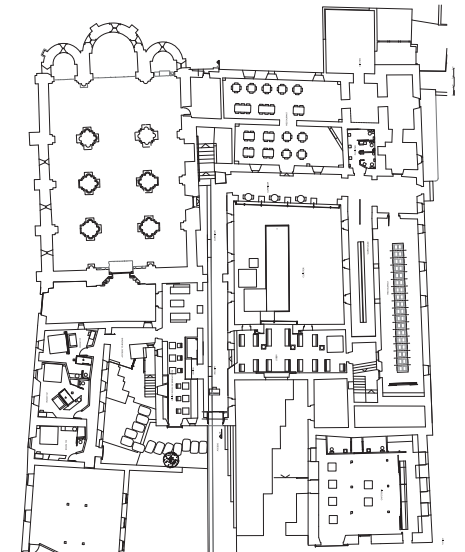
na La Ruini bio je dobrim dijelom motiviran arhitektovim tražanjem za drugačijim značenjem osjetilne sfere i poimanju arhitekture kao odašiljatelja podražaja koji ima mogućnost neprekidnog stimuliranja čula i generiranja opažaja. Susret s ruševinom sretno se uklopio u takva promišljanja. Građevine koje su, izgubivši svrhovitost, izložile svijetu svoju ogoljenu i okrnjenu materiju oduvijek su imala moć pobuđivanja najšireg raspona doživljaja. Svojim postupnim stapanjem s prirodom one su potpirivale romantičarski zanos, u isti mah odašiljući zloslutne pozive na refleksiju o nestalnosti zbilje kakvu poznajemo. Njihova ne cjelovitost svjedočila je o nasilnosti vremena i upućivala na neminovnu prolaznost ljudskih života. Nastale, međutim, kao žrtve diktata povijesti, ruševine su istodobno

▼ Tlocrt
▼ Plan

▼ Tlocrt
▼ Plan

obilježje zatečene strukture bila je njezina ruševnost. Radilo se o građevini skromne pojavnosti koja je nekoć imala gospodarsku namjenu, a potom je godinama bila prepuštena razornim silama prirode i vremena. Za Castilla Olija ta je ruševina, međutim, utjelovila vrijednosti koje je valjalo zadržati, stoga je on u svojem zahvatu odlučio primijeniti načelo baštinjeno iz rada na priznatim kulturnim spomenicima: građevina se ne rehabilitira na konvencionalan način, već se minimalno preinačuje kako bi postala nastanjivom. Težnja za ostvarenjem koje ne proizlazi ex nihilo, već se nadovezuje na lucidno primijećene pojave u okolini jedan je od važnijih doprinosa u opusu Castilla Olija. No jednako je dragocjeno i njegovo nastojanje da na vidjelo iznese određene aspekte zatečenoga s ciljem da potvrdi i osnaži vlastitu invenciju. Rad na La Ruini bio je dobrim dijelom motiviran arhitektovim traganjem za drugačijim značenjem osjetilne sfere i poimanju arhitekture kao odašiljatelja podražaja koji ima mogućnost neprekidnog stimuliranja čula i generiranja opažaja. Susret s ruševinom sretno se uklopio u takva promišljanja. Građevine koje su, izgubivši svrhovitost, izložile svijetu svoju ogoljenu i okrnjenu materiju oduvijek su imala moć pobuđivanja najšireg raspona doživljaja. Svojim postupnim stapanjem s prirodom one su potpirivale romantičarski zanos, u isti mah odašiljući

bile lišene robovanja njezinoj strogoj linearnosti. Uz njih su se tako vezivali pojmovi diskontinuiteta, nasumičnosti i nesuvislosti, raskida uzročno-posljedičnih veza i uspostavljanja posve novih odnosa. Svakako, njihove izbljedjele i izbrazdane površine, prekrivene slojevima patine i hrđe, govore su o stalnoj mijeni, a njihove su oslobođene i nelogične forme izazivale naše čuđenje i uznemirenost. Ruševna struktura koja je prethodila ovoj građevini bila je također začudna. S krovštem koje je natkrivalo tek polovicu njezina tijela, vratima koja su iz vanjskoga uvodila u vanjsko, prozorima zazidanim i zidovima rasterećenim svoje uloge podržavanja ili čak odjeljivanja prkosila je ljudskoj predodžbi svakodnevnoga i poznatoga. Zrak i svjetlost kolali su njezinom unutrašnjosti, ne obazirući se na već posve porozne prostorne granice. Prihvativši izazov njezina osposobljavanja da primi stanare, Castillo Oli na neko je vrijeme usporio prirodni proces njezina propadanja. Ipak, glavnu tragova koje je ono ranije ostavilo poželio je pomno očuvati, ne intervenirajući u postojeće oblike građevine. Natkriveni dio, prostor stanovanja, odijelio je staklenom stijenom od nenatkrivenoga prostora atrija, čime je udovoljio ambivalentnost prostora u odnosima unutarnjeg i vanjskog,

zloslutne pozive na refleksiju o nestalnosti zbilje kakvu poznamo. Njihova necjelovitost svjedočila je o nasilnosti vremena i upućivala na neminovnu prolaznost ljudskih života. Nastale, međutim, kao žrtve diktata povijesti, ruševine su istodobno bile lišene robovanja njezinoj strogoj linearnosti. Uz njih su se tako vezivali pojmovi diskontinuiteta, nasumičnosti i nesuvislosti, raskida uzročno-posljedičnih veza i uspostavljanja posve novih odnosa. Svakako, njihove izbljedjele i izbrazdane površine, prekrivene slojevima patine i hrđe, govore su o stalnoj mijeni, a njihove su oslobođene i nelogične forme izazivale naše čuđenje i uznemirenost. Ruševna struktura koja je prethodila ovoj građevini bila je također začudna. S krovštem koje je natkrivalo tek polovicu njezina tijela, vratima koja su iz vanjskoga uvodila u vanjsko, prozorima zazidanim i zidovima rasterećenim svoje uloge podržavanja ili čak odjeljivanja prkosila je ljudskoj predodžbi svakodnevnoga i poznatoga. Zrak i svjetlost kolali su njezinom unutrašnjosti, ne obazirući se na već posve porozne prostorne granice. Prihvativši izazov njezina osposobljavanja da primi stanare, Castillo Oli na neko je vrijeme usporio prirodni proces njezina propadanja. Ipak, glavnu tragova koje je ono ranije ostavilo poželio je pomno očuvati, ne intervenirajući u postojeće oblike građevine. Natkriveni dio, prostor stanovanja, odijelio je staklenom stijenom od nenatkrivenoga prostora atrija, čime je udovoljio

postavivši mjeru za ostale zahvate: djelovati suptilno i tako podcrtati inherentne neobičnosti građevine. Instalacije nekog dekontekstualiziranog elementa, poput šestometarskog tuša na razmeđu stana i atrija ili pak prozora koji su zadobili funkciju malenih spremišta, unijeli su potrebnu dozu ludizma i pridonijeli sveopćem naglasku na osjetilnome. Na takve načine zadiranje u zatečeno ne zastaje uslijed jednokratnog zahvaćanja u tvar, već uvijek iznova proizvodi nove dojmove. Nastanjena ruševina predstavlja arhitektovo suočavanje s problemom nazočnosti u nenazočnome, kojim su se bavili već spomenuti renesansni umjetnici i humanisti. Vratiti život ruševini naizgled ne predstavlja veliku novost: to su pokušavali činiti antikvari Rima od Petrarce do Leona X i Rafaela. Ipak, dvije su temeljne razlike između Castilla Olija i ovih istraživača: prva je već spomenuta – on se ne bavi središnjim spomenicima svjetske povijesti arhitekture nego tragovima ruralne kulture sjeverozapadne Španjolske. Druga se nalazi u tome što su renesansni (kasnije i romantičarski) štovatelji ruina u njima vidjeli nestalnost sudbine i nemogućnost arhitektonskog uskrsnuća. Castillo Oli u ulomcima vidi ono što su u srednjemu vijeku vidjeli stanovnici rimskog disabitata: mogućnost suživotu i stvaranja novih simbioza. Castillo Oli je, dakle, pronašao vrijednosti u „maloj arhitekturi“ na pristojnoj udaljenosti od Valladolida, Burgosa i Leóna.

IZ PREGLEDA HRVATSKOG
DIZAJNA 1112, 2012.

'Geometrijski oblikovana sjedeća forma koja leži na prozračnom postolju čija geometrija rukonaslonu obgrljuje i zaštićuje, zove na ležanje, opuštanje, neformalno ili formalno sjedenje. Raspon boja i vrsta materijala omogućava promjenu karaktera same garniture, ali i prostora kojim se oprema. Solidna u izvedbi, s naglaskom na funkciji i udobnosti, garnitura ne opterećuje prostor niti ga stilski određuje.'

FROM THE REVIEW OF CROATIAN
DESIGN, VOL. 1112, 2012

'A geometrically shaped sofa resting on an airy base. The armchair's geometry snuggles and protects, invites relaxation, informal or formal sitting. The range of colours and materials allows the change of character of the piece itself, but not the space it decorates. Solidly manufactured with an emphasis on function and comfort, the sofa neither strains the space, nor imposes any stylistic determinations.'

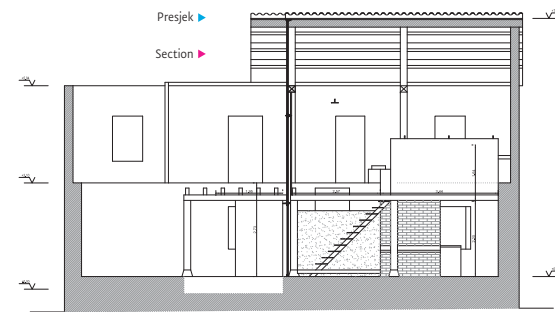
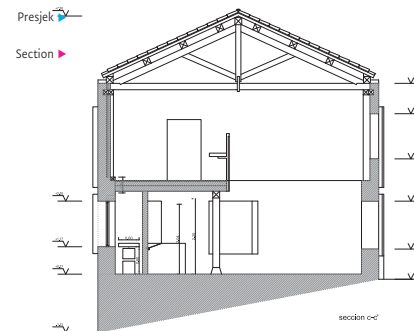
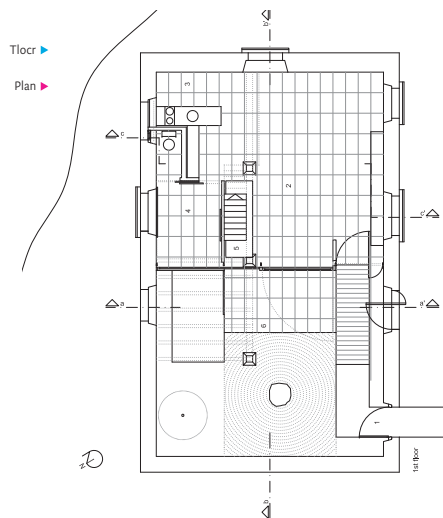
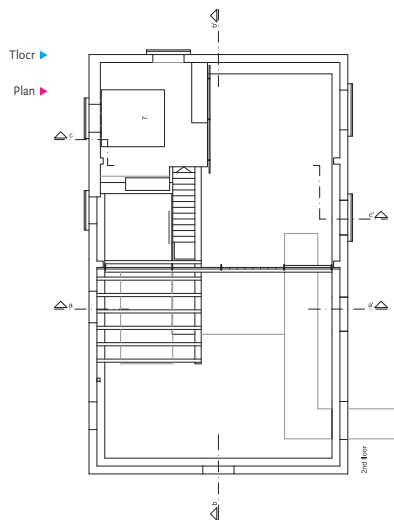

zahtjevima nove namjene građevine. Ta je nenametljiva intervencija, međutim, dodatno naglasila postojeću ambivalentnost prostora u odnosima unutarnjeg i vanjskog, postavivši mjeru za ostale zahvate: djelovati suptilno i tako podcrtati inherentne neobičnosti građevine. Instalacije ponekog dekontekstualiziranog elementa, poput šestometarskog tuša na razmeđu stana i atrija ili pak prozora koji su zadobili funkciju malenih spremišta, unijeli su potrebnu dozu ludizma i pridonijeli sveopćem naglasku na osjetilnome. Na takve načine zadiranje u zatečeno ne zastaje uslijed jednokratnog zahvaćanja u tvar, već uvijek iznova proizvodi nove dojmove.

Nastanjena ruševina predstavlja arhitektovo suočavanje s problemom nazočnosti u nenazočnome, kojim su se bavili već spomenuti renesansni umjetnici i humanisti. Vratiti život ruševini naizgled ne predstavlja veliku novost: to su pokušavali činiti antikvari Rima od Petrarce do Leona X i Rafaela. Ipak, dvije su temeljne razlike između Castilla Olia i ovih istraživača: prva je već spomenuta – on se bavi središnjim spomenicima svjetske povijesti arhitekture nego tragovima ruralne kulture sjeverozapadne Španjolske. Druga se nalazi u tome što

Netko bi takav pogled mogao držati interesom prema banalnom i marginalnom. No pozitivan odnos prema banalnosti svakodnevice i divljenje njezinim proizvodima već je dulje dijelom duha našega vremena. I u tome vidimo zanimljiv spoj kreativnog nagona i konzervatorskog senzibiliteta, koji se realizira pretvaranjem svakodnevnih tvorevina u nove vrijednosti, pa i lokalne spomenike. One mogu biti dopadljivije, ali nisu

su renesanski (kasnije i romantičarski) štovatelji ruina u njima vidjeli nestalnost sudbine i nemogućnost arhitektonskog uskrsnuća. Castillo Oli u ulomcima vidi ono što su u srednjemu vijeku vidjeli stanovnici rimskog disabitata: mogućnost suživota i stvaranja novih simbioza. Castillo Oli je, dakle, pronašao vrijednosti u „maloj arhitekturi“

djela „čuvenih umjetnika“ – one (još uvijek) nisu svjedočanstva „univerzalno važnih“ događaja o kojima bi se govorilo na globalnoj razini, nego domovi ljudi koji, suprotno Ruskinovu traženju, nisu doživjeli višestoljetni kontinuitet. Studio Castilla Olija već više od desetljeća vraća život u raseljena mjesta koja se nalaze u sjeni romaničkih crkva ili napuštenih industrijskih

Zadiranje u zatečeno uvijek
iznova proizvodi
nove dojmove

Zadiranje u zatečeno uvijek
iznova proizvodi
nove dojmove

na pristojnoj udaljenosti od Valladolida, Burgosa i Leóna. Netko bi takav pogled mogao držati interesom prema banalnom i marginalnom. No pozitivan odnos prema banalnosti svakodnevice i divljenje njezinim proizvodima već je dulje dijelom duha našega vremena. I u tome vidimo zanimljiv spoj kreativnog nagona i konzervatorskog senzibiliteta, koji se realizira pretvaranjem svakodnevnih tvorevina u nove vrijednosti, pa i lokalne spomenike. One mogu biti dopadljive, ali nisu djela „čuvenih umjetnika“ – one (još uvijek) nisu svjedočanstva „univerzalno važnih“ događaja o kojima bi se govorilo na globalnoj razini, nego domovi ljudi koji, suprotno Ruskinovu traženju, nisu doživjeli višestoljetni kontinuitet. Studio Castilla Olija već više od desetljeća vraća život u raseljena mjesta koja se

Castillo Oli u ulomcima vidi mogućnost suživota i stvaranja novih simbioza

nalaze u sjeni romaničkih crkvice ili napuštenih industrijskih silosa. Pojavom njihove kreacije počeo se mijenjati krajolik tih ruralnih sredina. Mogli bismo reći da je Castillo Oli uspio monumentalizirati zaboravljene tvorevine umjetničkih htijenja nepoznatih autora prema recepturi prvih istraživača rimskih ruševina otprije pola tisućljeća. Vrijednost noviteta koju su ovi arhitekti unijeli u mala naselja govori nam o gotovo aktivističkom pokušaju zaustavljanja procesa propadanja. Alois Riegl je 1903. pisao o tom problemu, govoreći o restauratorskom naporu da se nestajanju suprotstavi nastajanje. Bitka koju studio Castilla Olija vodi s nestajanjem poučna je i pohvalna. Hrvatski arhitekti mogli bi i trebali, otkrivajući zaboravljenu i marginaliziranu baštinu središnje Istre, Dalmatinske zagore ili Banovine, slijediti taj primjer.

Castillo Oli u ulomcima vidi mogućnost suživota i stvaranja novih simbioza

silosa. Pojavom njihove kreacije počeo se mijenjati krajolik tih ruralnih sredina. Mogli bismo reći da je Castillo Oli uspio monumentalizirati zaboravljene tvorevine umjetničkih htijenja nepoznatih autora prema recepturi prvih istraživača rimskih ruševina otprije pola tisućljeća. Vrijednost noviteta koju su ovi arhitekti unijeli u mala naselja govori nam o gotovo aktivističkom pokušaju zaustavljanja procesa propadanja. Alois Riegl je 1903. pisao o tom problemu, govoreći o restauratorskom naporu da se nestajanju suprotstavi nastajanje. Bitka koju studio Castilla Olija vodi s nestajanjem poučna je i pohvalna. Hrvatski arhitekti mogli bi i trebali, otkrivajući zaboravljenu i marginaliziranu baštinu središnje Istre, Dalmatinske zagore ili Banovine, slijediti taj primjer.

